

kolumni

Hyvää kilpailukykyä

Kati Peltola on 65-vuotias kansalaisaktiivi, entinen sosiaalikeskuksen johtaja.

Ruotsin Elinkeinoelämän johtaja vaati Pohjois-Norden-yhdistysten seminaarissa Pohjoismaita keskittymään siihen, että yritykset voivat hyvin. Sammon **Björn Wahlroos** kertoi taas kerran: *”Yritysten tehtävä on luoda arvoa omistajilleen. Ei ole muita tehtäviä.”* (HS 8.11.06).

Herrat olivat kokoontuneet pohtimaan pohjoismaisen hyvinvoinnin ja kilpailukyyn yhteensovittamista. Lehtijutusta ei kuitenkaan noussut esiin vaatimus keskittyä siihen, että ihmiset voivat hyvin. Ei sekään, että valtion ja kuntien tehtävä on luoda arvoa omistajilleen. Tai se, että valtion ja kuntien asia on ohjata ja valvoa yrityksiä.

Hyvinvointi syntyy kuitenkin siitä, että yritykset tuottavat kuluttajille hyviä palveluja ja tavaroita, turvaavat työntekijöilleen kunnolliset palkat ja työolot, huolehtivat luonnon ja yhteiskunnan hyvinvoinnista ja käyttäytyvät kaikin puolin nästisti ja sivistyneesti. Mitä enemmän yritykset kasaavat hyötyä vain omistajilleen, sitä vähemmän hyötyjä riittää muille. Luulisin, että seminaarissa puhuttiin muistakin kuin omistajien hyödyistä. **Raimo Sailas** oli ainakin vaatinut toimintaa heti ilmastomuutoksen hillitsemiseen.

Otetaanpa esimerkiksi Fortum, jonka osakkeiden enemmistö on Suomen valtion eli suomalaisten yhteisomistuksessa. Fortum kerää voittoja johtajiensa ja suomalaisten lisäksi vähemmistöomistajina oleville ulkomaalaisillekin ja toimii myös muissa maissa. Mitenkäs Fortum keskittyy Wahlroosin määräämään ainoaan tehtävänsä eli arvon luomiseen meille omistajilleen?

Jos ilmastonmuutosta voi hillitä energian säästämällä ja energiatuotannon muutoksilla, Fortumin ja muiden energiantuottajien pitäisi keskittyä näihin asioihin. Energian hintaa on myös nostettava, jos sen käyttöä halutaan vähentää. Hyvinvointivaltiossa hintapolitiikan pitää kuitenkin suosia välttämätöntä pienkäyttöä ja rajoittaa suurkäyttöä. Siis toimia päinvastoin kuin nyt.

Valtio voisi rahoittaa ilmastoa turmelevan energiatuotannon ja suurkulutuksen haittaveroilla pienituloisten ihmisten tuloveron alennusta ja hyvinvointipalvelujen työpaikkoja. Haittaveroilla rahoitettu hyvinvoinnin kasvu vähentäisi sekä sosiaalista pahoinvointia että myös pahoinvoinnin kustannuksia. Tästä syntyisi hyvä kierre.

Kun haittavero tuottaisi haluttua tulosta eli vähentäisi energiahaittoja, sen tuotto alenisi. Sillä aikaansaatu yleinen hyvinvoinnin ja hyvää tuottavien työpaikkojen lisäys olisi kuitenkin jo vahvistanut niitä hyvinvointivaltion perustuksia, joiden varassa Pohjoismaat ovat nykyin maailman valtioista kilpailukykyisimpiä.